

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

4. RÆKKE 81. BIND 4. HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME 81 4me LIVRAISON

—*—

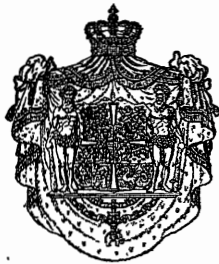
SPAREKASSERNE

19¹³/₁₄—19²⁷/₂₈

CAISSES D'ÉPARGNE 19¹³/₁₄—19²⁷/₂₈

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

PUBLIÉ PAR LE DÉPARTEMENT DE STATISTIQUE

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1929

Tidligere udgivne Publikationer om Sparekasserne.

Aar	1854—55: Statistiske Meddelelser,	1. Række,	3. Bind	I
--	1856:	—	1. — 4.	IV
--	1857:	—	1. — 5.	II
--	1858—59:	—	1. — 6.	II
--	1860:	—	2. — 1.	III
--	1861—62:	—	2. — 2.	II
--	1863:	—	2. — 3.	IV
--	1864:	—	2. — 5.	III
--	1865:	—	2. — 6.	III
--	1866:	—	2. — 8.	II
--	1867:	—	2. — 9.	I
--	1868—74:	—	2. — 13.	III
--	1875—77:	—	3. — 1.	III
--	1878—81:	—	3. — 7.	I
--	18 ⁸¹ / ₈₂ —18 ⁸⁵ / ₈₆ :	—	3. — 9.	IV
--	18 ⁸⁶ / ₈₇ —18 ⁹⁰ / ₉₁ :	—	3. — 14.	I
--	18 ⁹¹ / ₉₂ —18 ⁹⁵ / ₉₆ :	—	4. — 4.	II
--	18 ⁹⁶ / ₉₇ —19 ⁰⁵ / ₀₆ :	—	4. — 25.	VI
--	19 ⁰⁶ / ₀₇ —19 ¹⁵ / ₁₆ :	—	4. — 55.	I

INDHOLD

	Side
1. Indledende Bemærkninger.....	5
2. Sparekassernes Antal.....	8
3. Passiver og Aktiver.....	10
a. Indlaanskapitalen. Dens Størrelse og Fordeling paa Konti.....	10
b. Øvrige Passiver.....	26
c. Sparekassernes Aktiver.....	28
4. Sparekassernes Indtægter og Udgifter.....	36

Det statistiske Departement, i Juni 1929.

ADOLPH JENSEN.

Einar Cohn.

1. Indledende Bemærkninger.

Nærværende Statistik over Sparekasserne omfatter Tiden fra Krigens Udbrud til Udgangen af Sparekasseaaret 1927/28. — Ganske vist er Aarene 1913/14 og 1914/15 medindbefattet i den sidst udsendte Publikation (Stat. Medd. IV-55-1), der behandlede Tidsrummet 1906/07—1915/16, men man har ment, at det vilde være ønskeligt at have Tallene fra hele Krigsperioden samlede paa eet Sted. I øvrigt fremtræder nærværende Hefte i en væsentlig mere kortfattet Form end det foregaaende, fordi der nu offentliggøres aarlige Oplysninger om Sparekassernes Forhold baade i Statistisk Aarvog og i Statistiske Efterretninger og under Hensyn til den ønskelige Begrænsning af Departementets Udgifter.

Fremstillingen paa de efterfølgende Sider giver derfor kun Hovedtallene for hvert Aar i Perioden, medens man for en Række Forhold (Fordelingen efter Størrelse, Midlernes Anbringelse m. v.) har nøjedes med at meddele Oplysninger for nogle enkelte Aar, og da udvalgt disse saaledes, at de belyser Tilstanden ved Periodens Begyndelse og Slutning og desuden ved de Tidspunkter under Krigen, hvor Pengeforholdene i udpræget Grad skiftede og derfor stærkt paavirkede Bevægelsen i Tallene.

Det siger i øvrigt sig selv, at en Fremstilling af Forholdene i Sparekasserne gennem et Tidsrum som det her behandlede i høj Grad vanskeliggøres ved de stærke Svingninger i Møntenhedens Værdi, og at selv om disse Svingninger ikke har haft helt den samme Indvirkning paa Sparekasser som paa Banker, saa vil dog ogsaa Penge-

instituter, der forvalter saa store Dele af Landets Kapital — saavel Sparekapital som betydelige Dele af den egentlige Forretningskapital — som Tilfældet er med de danske Sparekasser, i høj Grad blive paavirket af Valutasvingningerne. Man har derfor i den følgende Fremstilling i korte Træk søgt at gøre Rede for de under Krigen og i Efterkrigsaaene stedfundne Forandringer i Pengeværdien.

Medens de nærmest foregaaende Publikationer om Sparekasserne har omfattet et Femaar eller højst et Tiaar, omfatter nærværende Hefte, selv naar der bortses fra de to første Aar, der tidligere har været behandlet, en 12-aarig Periode. Ogsaa dette hænger sammen med de af Krigen fremkaldte urolige Pengeforhold, hvis Eftervirkninger strakte sig helt hen til 1. Januar 1927, da Nationalbanken genoptog Guldindløsningen af sine Sedler. Man ønskede nemlig, at Heftet skulde omfatte i hvert Fald eet Aar, der var upaavirket af den svingende Pengeværdi, og for hvilket Statistiken derfor kunde siges at beskrive Sparekassernes Tilstand under Forhold, der nu maa anses for at være normale. Det første Aar, om hvilket dette kan siges, er Aaret 19²⁷/₂₈, med hvilket Fremstillingen derfor slutter. Naar det endda er lykkedes at faa Oplysningerne fra dette Aar bearbejdede saa betids, at de nu kan udsendes, skyldes det, at det mellem Sparekasseinspektøren og Departementet igennem Aarene bestaaende Samarbejde yderligere er blevet udviklet derhen, at Departementet udarbejder Statistiken direkte paa Grundlag af det til Sparekasseinspektøren afgivne Materiale, saa snart dette har gennemgaaet den fornødne Revision, medens der tidligere blev foretaget en Udskrift af Materialet til Bearbejdelse. Herved er det blevet muligt baade at naa tidligere gennem Bearbejdelsen og at medtage flere Oplysninger; det er Hensigten fremtidig at trykke den saaledes tilvejebragte Statistik baade som hidtil i Statistisk Aarvog og desuden at gøre Anvendelse af den i Sparekasseinspektørens aarlige Indberetning til Handelsministeriet, i hvilken desuden findes en Oversigt over Hovedposterne for hver enkelt Sparekasse. Til denne Indberetning maa Departementet derfor ogsaa henvise dem, der udover Oplys-

ningerne i de i det efterfølgende meddelte Sammen drag søger Tal for enkelte Sparekasser eller Grupper af Sparekasser i Landets forskellige Dele. Til Belysning af den lokale Fordeling af Sparekasserne skal man dog nedenfor anføre Antallet af Kasser og Indlaanskapitalen amtsvis pr. 31. Marts 1928 paa Grundlag af den af Sparekasseinspektøren foretagne Optælling:

31. Marts 1928	Antal Sparekasser			Indlaanskapitalen 1000 Kr.
	Købstæder	Land- distrikter	Ialt	
Staden København	4	0	4	547836
Københavns Amt	3	2	5	59690
Frederiksborg —	4	1	5	67494
Holbæk —	2	19	21	38088
Sorø —	5	17	22	52005
Præstø —	7	16	23	57864
Bornholms —	4	1	5	32243
Maribo —	6	3	9	84529
Odense —	9	8	17	232494
Svendborg —	8	4	12	108453
Hjørring —	5	35	40	62702
Thisted —	4	31	35	47968
Aalborg —	4	39	43	121970
Viborg —	3	47	50	48398
Randers —	7	39	46	63258
Aarhus —	10	49	59	136245
Vejle —	5	28	33	91625
Ringkøbing —	5	31	36	49180
Ribe —	4	22	26	43413
Haderslev —	4	5	9	15831
Aabenraa —	1	4	5	6519
Sønderborg —	3	4	7	15786
Tønder —	3	15	18	6923

I øvrigt vil der i nærværende Hefte ikke blive anvendt andre lokale Delinger end Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne.

2. Antallet af Sparekasser.

Antallet af Sparekasser er i Aarene 1914—28 steget fra 510 til 529; jfr. Tabel 1. I Betragtning af, at Indlemmelsen af de sønderjyske Landsdele fandt Sted i disse Aar, hvad der medførte en Tilgang paa 40 Sparekasser — der første Gang er indgaaet i Statistiken for Aaret 1923/24 — har der saaledes i øvrigt været Nedgang i Antallet.

Tabel 1. Antal Sparekasser.

	Hoved- staden	Provins- byerne	Landdistrik- terne	Hele Landet
³¹ / ₃ 1914	10	102	398	510
³¹ / ₃ 1915	10	102	401	513
³¹ / ₃ 1916	10	101	401	512
³¹ / ₃ 1917	10	102	405	517
³¹ / ₃ 1918	10	102	403	515
³¹ / ₃ 1919	10	100	401	511
³¹ / ₃ 1920	9	100	396	505
³¹ / ₃ 1921	8	96	392	496
³¹ / ₃ 1922	6	96	392	494
³¹ / ₃ 1923	6	96	390	492
³¹ / ₃ 1924	6	107 ¹⁾	419 ¹⁾	532 ¹⁾
³¹ / ₃ 1925	5	103	418	526
³¹ / ₃ 1926	5	104	419	528
³¹ / ₃ 1927	5	104	419	528
³¹ / ₃ 1928	5	104	420	529

¹⁾ I 1924 indbefattedes for første Gang de sønderjyske Sparekasser i Statistiken — 11 Sparekasser i Provinsbyerne, 29 i Landdistrikterne, ialt 40 Sparekasser.

Nedgangen, der navnlig falder i Aarene 1919—21 staar for Størstedelens Vedkommende i Forbindelse med den nye Sparekasselov af ⁴/₁₀ 1919, der traadte i Kraft i 1920. Denne Lov forøgede i væsentlig Grad Kravene til Sparekasserne, saavel i Henseende til den daglige Administration, Regnskabsførelse, Revision o. s. v. som m. H. t. den Anvendelse, Sparekasserne maatte gøre af de indestaaende Midler. Lovens Krav har sandsynligvis været for vanskelige at opfylde for en Del af de mindste Sparekasser, der derfor i Aarene efter Lovens Ikrafttræden blev ophævet (saaledes bl. a. alle de saakaldte Skole-sparekasser, der væsentlig var beliggende i Hovedstaden); nogle

overgik til andre Sparekasser eller Banker, f. Eks. gik en Del, navnlig jyske Sparekasser over til at blive Filialer af Andelsbanken og Landmandsbanken. Denne Nedgang i Antallet af de mindste Sparekasser viser sig ved en Fordeling af Sparekasserne efter Størrelse, jfr. følgende Oversigt:

Indlaanskapitalens Størrelse		Antal Sparekasser.			
		^{31/3} 1914	^{31/3} 1917	^{31/3} 1921	^{31/3} 1928
10 Mill. Kr. og derover.....	} 40	{	19	31	39
5—10 Mill. Kr.			31	34	34
3— 5 —	21	28	23	31	
2— 3 —	24	19	18	12	
1— 2 —	28	29	30	49	
¹ / ₄ — 1 —	96	119	144	185	
50 000—250 000 Kr.....	213	203	177	156	
under 50 000 -	88	69	39	23	
Tilsammen...		510	517	496	529

Som man maatte vente det, voksede Sparekasserne i Størrelse i Inflationsaarene, indtil 1920; f. Eks. var Antallet af Sparekasser med over 5 Mill. Kr. Indlaanskapital 40 i 1914, men 65 i 1921, skønt det samlede Antal Sparekasser gik ned. Men foruden Forskydningen i Pengeværdien maa det antages, at de nævnte Lovforandringer har medvirket til, at Antallet af de mindste Sparekasser (under ¹/₄ Mill. Kr.) gik ned fra 272 i 1917 til 216 i 1921.

Paa den anden Side har Deflationen i de følgende Aar ikke saaledes som paa adskillige andre Omraader (saaledes bl. a. for Bankerne) virket til at bringe Sparekassernes Forhold mere i Overensmelse med Forholdene før Krigen. Som det senere skal omtales, steg Indlaanskapitalen i Sparekasserne stadig ogsaa i disse Aar, og som det fremgaar af Oversigten ovenfor, var Antallet af Sparekasser i Grupperne 10 Mill. Kr. og derover, 5—10 Mill. Kr. og 3—5 Mill. Kr. større i 1928 end i 1921, saaledes at der fremdeles maa siges at være en Tendens i Retning af større Sparekasser.

Af nedenstaaende Oversigt fremgaar Fordelingen af Sparekasserne

paa Hovedstad, Provinsbyer og Landdistrikter inden for de forskellige Størrelsesgrupper i 1928:

Antal Sparekasser ^{31/3} 1928.				
Indlaanskapital	Hoved- staden	Provins- byerne	Land- distrik- terne	Hele Landet
10 Mill. Kr. og derover.....	3	35	1	39
5—10 Mill. Kr.	1	28	5	34
3— 5 —	—	17	14	31
2— 3 —	—	5	7	12
1— 2 —	—	10	39	49
$\frac{1}{4}$ — 1 —	1	5	180	186
50 000—250 000 Kr.....	»	2	153	155
under 50 000 -	»	2	21	23
Tilsammen...	5	104	420	529

Det vil ses, at Hovedstadens Sparekasseindlaan med en enkelt speciel Undtagelse (Laane- og Sparekassen for Embeds- og Bestillingsmænd) nu er samlet i ganske faa store Sparekasser. Et tilsvarende Forhold gør sig ogsaa i høj Grad gældende for Provinsbyernes Sparekasser, idet af de 104 Bysparekasser de 35 har Indlaan paa 10 Mill. Kr. eller derover, 28 5—10 Mill. Kr. og 17 3—5 Mill. Kr. og kun 9 under 1 Mill. Kr. Derimod er langt den overvejende Del af Landdistrikternes Sparekasser, nemlig 354 af 420 Sparekasser, smaa Sparekasser med mindre end 1 Mill. Kr. indestaaende.

3. Aktiver og Passiver.

a. Indlaanskapitalen.

I efterfølgende Tabel 2 er meddelt en Oversigt over Aktiver og Passiver for samtlige Sparekasser under eet ved Udgangen af hvert af Regnskabsaarene 19^{13/14}—19^{27/28}.

Det vil ses, at Totalbalancen i Løbet af disse Aar er steget fra 937 Mill. Kr. til omtrent 2 154 Mill. Kr. og saaledes er betydelig mere end fordoblet.

Som den for Sparekassevirksomheden afgørende Konto skal Passivposten: Indlaanskapitalen i det følgende gøres til Genstand

for en udførligere Omtale. I nedenstaaende Tabel er for Aarene 1914—28 incl. Sparekassernes Indlaanskapital anført særskilt for Hovedstadens, Provinsbyernes og Landdistrikternes Sparekasser; til Sammenligning er meddelt Indlaanene i samtlige Banker ved Udgangen af hvert af Aarene 1913—1927. Endelig er — til Sammenligning med Stigningen i Sparekasseindskudene — anført de i det sidst forløbne Regnskabsaar til Sparerne beregnede Renter.

Sparekassernes Indlaanskapital.						
Sparernes Tilgodehavende					Renter beregnede Sparerne i sidst forløbne Aar	Bankernes Indlaan
Hovedstaden	Provinsbyerne	Landdistrikterne	Hele Landet	1000 Kr.		
³¹ / ₃ 1914..	224 389	522 040	111 547	857 976	33 633	³¹ / ₁₂ 1913.. 906 069
- 1915..	224 008	550 480	119 167	893 655	34 715	- 1914.. 987 425
- 1916..	239 964	605 344	135 407	980 715	37 273	- 1915.. 1 324 108
- 1917..	272 770	681 307	155 236	1 109 313	42 076	- 1916.. 2 018 511
- 1918..	297 952	772 406	182 636	1 252 994	47 459	- 1917.. 2 440 745
- 1919..	348 684	889 076	214 517	1 452 277	54 184	- 1918.. 3 700 198
- 1920..	343 507	900 450	214 681	1 458 638	59 357	- 1919.. 4 073 618
- 1921..	375 342	913 224	228 277	1 516 843	65 254	- 1920.. 4 266 991
- 1922..	416 938	967 221	236 160	1 620 319	69 097	- 1921.. 3 462 585
- 1923..	496 241	1 040 175	248 403	1 784 819	71 215	- 1922.. 3 070 949
- 1924..	484 384	1 071 220	266 978	1 822 582	76 165	- 1923.. 2 770 657
- 1925..	507 969	1 086 256	278 022	1 872 247	80 489	- 1924.. 2 330 833
- 1926..	518 962	1 110 353	283 493	1 912 808	83 925	- 1925.. 2 121 311
- 1927..	542 890	1 120 453	285 772	1 949 115	85 462	- 1926.. 1 975 314
- 1928..	550 026	1 130 912	286 226	1 967 164	87 985	- 1927.. 1 984 762

Indlaanskapitalen i Sparekasserne har i hele den omhandlede Aarrække været i Stigning; for samtlige Sparekasser under eet steg den saaledes i Aarene 19¹³/₁₄ — 19²⁷/₂₈ fra 858 Mill. Kr. til 1 967 Mill. Kr. eller ligesom Totalbalancen til omtrent det dobbelte; i øvrigt har den gennem alle Aar udgjort 91 à 93 pCt. af Totalbalancen.

Af Tabellens Kolonne over Bankindlaanene vil det ses, at disse Indlaan ved Udgangen af 1913 androg 906 Mill. Kr., ved Udgangen af 1927 1 985 Mill. Kr.; Stigningen i Bankindlaanene var saaledes noget

Tabel 2. Sparekassernes Aktiver og Passiver

	1914	1915	1916	1917	1918	1919
Aktiver:	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.
Kassebeholdning	33510	52224	81584	105043	138176	181374
Indenlandske Obligationer	199441	197080	212213	246099	274778	293154
Udenlandske —	21049	19294	18003	17318	15245	13465
Aktier	10046	9976	10239	10596	12871	12002
Udlaan i Landejendomme	279245	284956	305596	336306	372409	432482
— i Købstadejendomme ..	148453	151490	157323	166500	178291	204511
— mod Haandpant	26855	27580	31285	36400	35428	43454
— — Selvskyldnerkaution	108394	108622	113056	116794	126327	141511
— til Kommuner	79533	83616	91769	113091	141779	178117
Diskonterede Veksler	»	»	»	»	»	»
Udlaan i øvrigt	14958	18543	19303	25549	27363	30599
Faste Ejendomme og Inventar	7430	8086	8462	8781	8976	10043
Forskelligt	8539	7980	8331	9686	10678	11563
Tilsammen...	937453	969447	1 057164	1 192163	1 342321	1 552275
Passiver:						
Indlaanskapital	857976	893655	980715	1 109313	1 252994	1 452277
Beregnete ikke tilskrevne Renter	9976	10184	10938	12338	13652	15787
Aktie- og Garantifond	2078	2233	2347	2628	2645	2593
Reservefond	46633	47919	50580	53251	56612	61240
Særlige Fonds til Dækning af Tab	8310	5710	5167	5755	6960	6467
Forskelligt	12480	9746	7417	8878	9458	13911
Optagne Laan	»	»	»	»	»	»
Konto Kurant	»	»	»	»	»	»
Pensionsfond	»	»	»	»	»	»
Tilsammen...	937453	969447	1 057164	1 192163	1 342321	1 552275
Aktiver:	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Kassebeholdning	3,6	5,4	7,7	8,8	10,3	11,7
Indenlandske Obligationer	21,3	20,4	20,1	20,7	20,5	18,9
Udenlandske —	2,2	2,0	1,7	1,5	1,1	0,9
Aktier	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	0,8
Udlaan i Landejendomme	29,8	29,4	28,9	28,2	27,7	27,8
— i Købstadejendomme ..	15,8	15,6	14,9	14,0	13,3	13,2
— mod Haandpant	2,9	2,9	2,9	3,0	2,6	2,8
— — Selvskyldnerkaution	11,6	11,2	10,7	9,8	9,4	9,1
— til Kommuner	8,5	8,6	8,7	9,5	10,6	11,5
Diskonterede Veksler	»	»	»	»	»	»
Udlaan i øvrigt	1,6	1,9	1,8	2,1	2,0	2,0
Faste Ejendomme og Inventar	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6
Forskelligt	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
Tilsammen...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Passiver:						
Indlaanskapital	91,5	92,1	92,8	93,1	93,4	93,6
Beregnete ikke tilskrevne Renter	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
Aktie- og Garantifond	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Reservefond	5,0	5,0	4,8	4,5	4,3	3,9
Særlige Fonds til Dækning af Tab	0,9	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4
Forskelligt	1,3	1,0	0,7	0,7	0,7	0,9
Optagne Laan	»	»	»	»	»	»
Konto Kurant	»	»	»	»	»	»
Pensionsfond	»	»	»	»	»	»
Tilsammen...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

¹⁾ Udlaan iøvrigt: 24 385 000 Kr.; deraf Kassekredit mod Selvskyldnerkaution 9 863 000 Kr.; Kasse-

ved Udgangen af Regnskabsaarene 19^{13/14}—19^{27/28}.

1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.
99867	134242	135639	130235	66690	105859	110503	106966	114805
274210	263169	297841	404378	386657	368890	361596	357925	363914
7935	4231	2137	1744	1730	1513	1170	1076	1095
10753	10204	9328	8465	7835	6738	7464	6035	6317
473859	472866	497022	524146	585713	603875	630149	662676	683031
221921	232959	244402	251579	277317	289138	298556	318378	330684
45958	48929	48135	47118	53701	55129	58314	61697	61907
157554	159980	177056	187180	241040	241355	257728	251906	233264
210328	227170	249713	277949	289811	281785	279949	290031	285510
»	»	»	»	3696	3804	4145	3983	3729
42177	38078	40070	42065	8336	10212	8830	15055	1) 24385
9039	10764	10981	11260	12776	14228	15283	15727	16607
13316	15312	17333	18257	24534	25281	26380	27704	28402
1 566917	1 617904	1 729657	1 904376	1 959836	2 007807	2 060067	2 119159	2 153650
1 458638	1 516843	1 620319	1 784819	1 822582	1 872247	1 912808	1 949115	1 967164
17022	17507	18715	19563	20247	21086	21876	21964	21793
2399	1564	1882	1927	2393	2480	2521	2551	3533
62534	69149	78037	84767	89817	94894	104941	118898	129842
4390	2515	3438	7359	5916	3440	4276	6060	10747
21934	10326	7266	5941	5075	5869	6778	6473	6175
»	»	»	»	11023	4170	3401	10337	8976
»	»	»	»	226	675	367	331	1673
»	»	»	»	2557	2946	3099	3430	3747
1 566917	1 617904	1 729657	1 904376	1 959836	2 007807	2 060067	2 119159	2 153650
pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
6,4	8,3	7,9	6,8	3,4	5,3	5,4	5,0	5,3
17,5	16,2	17,2	21,2	19,7	18,4	17,5	16,9	16,9
0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
0,7	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3
30,2	29,2	28,8	27,5	29,9	30,1	30,6	31,3	31,7
14,2	14,4	14,1	13,2	14,2	14,4	14,5	15,0	15,3
2,9	3,0	2,8	2,5	2,7	2,7	2,8	2,9	2,9
10,1	9,9	10,2	9,9	12,3	12,0	12,5	11,9	10,8
13,4	14,0	14,4	14,6	14,8	14,0	13,6	13,7	13,3
»	»	»	»	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
2,7	2,4	2,3	2,2	0,4	0,5	0,4	0,7	1,1
0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8
0,8	1,0	1,0	0,9	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
93,1	93,8	93,7	93,7	93,0	93,3	92,9	92,1	91,3
1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
4,0	4,2	4,5	4,5	4,6	4,7	5,1	5,6	6,0
0,3	0,2	0,2	0,4	0,3	0,2	0,2	0,3	0,5
1,4	0,6	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
»	»	»	»	0,6	0,2	0,2	0,5	0,4
»	»	»	»	—	—	—	—	0,1
»	»	»	»	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

kredit mod anden Sikkerhed 10 564 000 Kr.

mindre (119 pCt.) end i Sparekasseindlaanene (130 pCt.). Men medens Sparekasseindlaanene har været i forholdsvis jævn Stigning gennem hele den omhandlede Periode, steg Indskudene i Bankerne langt stærkere end i Sparekasserne fra 1913 indtil Udgangen af 1920, idet Bankindskudene steg til 4 267 Mill. Kr. Denne meget stærke Stigning maa formentlig ses som en naturlig Følge af Bankernes Evne til gennem deres Udlaan at skabe Betalingsmidler og af, at disse Betalingsmidler under Inflationen for største Delen gik tilbage til Bankerne som Indlaan. Det var da ogsaa rimeligt, at det var i Bankerne Afskrivningerne paa Udlaanene og Deflationen væsentligst mærkedes, idet Bankindlaanene i Aarene 1920—26 uafbrudt var nedadgaaende, medens Sparekassernes Indlaan fortsat var i Stigning. Den samlede Fremgang i Sparekasseindlaanene fra 1914 til 1928 var dog, som det ogsaa senere skal omtales, snarest stærkere i Hovedstaden end i Provinsen, til Trods for at Indlemmelsen af de sønderjyske Landsdele kun paavirkede Provinsen.

Angaende Stigningen i den samlede Indlaanskapital fra Aar til Aar skal anføres følgende. I Aarene 19¹³/₁₄—19¹⁸/₁₉ steg Indlaanskapitalen fra 858 til 1 452 Mill. Kr. eller med knap 70 pCt.; i Betragtning af at Detailpristallet i samme Tidsrum steg til omkring det dobbelte og Engrospristallet til omkring det tredobbelte, er denne Stigning maaske snarest mindre, end man skulde have ventet, men der var utvivlsomt i disse Aar en stigende Tilbøjelighed til at anbringe Pengene i Bankerne, og disses Indlaan steg da ogsaa i den samme Periode til omtrent det tredobbelte. Stigningen i Indlaanskapitalen var i øvrigt en Del stærkere i Landdistrikterne, nemlig ca. 92 pCt., end i Provinsbyerne (70 pCt.) og Hovedstaden (56 pCt.). Grunden her til er formentlig, at Landboerne i disse Aar for deres Udførselsvarer fik stigende Indtægter i danske Kroner, medens de specielle Krigs-avancer, der indtjentes i Hovedstaden, i ringere Omfang fandt Vej til Sparekassernes Indskydere end til andre.

I Aarene 1919 og 1920 var Indlaanskapitalen temmelig nær uforandret, dels fordi Landbrugets Krigsindtægter nu var hørt op

at indgaa, dels fordi der viste sig en stigende Stramhed paa Penge-markedet, efterhaanden som Vaabenstilstanden medførte et større Behov for Kapital til Tilvejebringelse af Beholdninger og Lagre m. v., og der derfor igen blev Brug for de i Sparekasserne anbragte Midler. I Bankerne forøgedes Indskudene derimod endnu i de nærmeste Aar, fordi Bankerne til Hjælp ved Genoptagelsen af Erhvervs-virksomheden og til Udnyttelse af den formentlig gode Konjunktur, der strakte sig fra Begyndelsen af 1919 til Efteraaret 1920, paany udvidede deres Udlaan i betydeligt Omfang. I de følgende Aar 19^{20/21}—^{22/23} steg Indlaanskapitalen i Sparekasserne atter ganske betydeligt, nemlig med i alt ca. 22 pCt. Stigningen var i disse Aar væsentlig stærkere i Hovedstaden end i Provinsen, og den skyldes utvivlsomt, — hvad der ogsaa stemmer med, at den overvejende findes i Hovedstaden — for en stor Del en Mistillid til Bankerne. Allerede i 19^{20/21} begyndte denne Uro om Bankerne; det var i dette Aar navnlig nogle mindre Banker, der havde været i Vanskeligheder, og Uroen fortsatte sig i de følgende Aar, hvor den efterhaanden koncentrerede sig om de to store Banker, Landmandsbanken og Diskontobanken, indtil Landmandsbanken i 1922 maatte skride til en Rekonstruktion, ved hvilken der foretoges Afskrivninger til et Beløb af 212 Mill. Kr., en Begivenhed, der i høj Grad øgede Ængstelsen for Bankerne. I disse Aar gik Bankindlaanene da ogsaa ganske betydeligt ned.

I 19^{23/24} indtraadte en vis Reaktion mod de foregaaende Aars stærke Tilgang til Sparekassernes Indlaanskapital, formentlig navnlig som Følge af den igennem Bankernes Afskrivninger og Kreditbegrænsning foregaaede Indskrænkning af Købemidlernes Mængde, jfr. ogsaa Nationalbankens Cirkulære til Banker og Sparekasser af Marts 1924 om Begrænsning af Udlaan m. v.

I 19^{24/25} medførte Uroen om Diskontobanken og Standsningen af denne Bank, i 19^{25/26} Andelsbankens Standsning en forøget Tilgang til Sparekasserne, jfr. den stærke Nedgang i Bankernes Indlaan i disse Aar, og endelig kan muligvis i 19^{26/27} à conto Udbetalingerne

Tabel 3. Indlaanskapitalens Fordeling.

	Antal Spare- kasser	Antal Konti		Indlaanskapital	
		ialt	pCt.	ialt 1000 Kr.	Kr. pr. Konto gsntl.
^{31/3} 1914					
Indlaanskapital					
10 Mill. Kr. og derover	40	909614	65,3	607083	667
5—10 Mill. Kr.					
3—5 —	21	113024	8,1	78746	697
2—3 —	24	88217	6,3	61876	701
1—2 —	28	61960	4,4	40306	650
^{1/4} —1 —	96	99863	7,2	43047	431
50000—250000 Kr.	213	98700	7,1	24559	249
under 50000 Kr.	88	22511	1,6	2359	105
Tilsammen...	510	1 393889	100,0	857976	616
^{31/3} 1917					
10 Mill. Kr. og derover	19	795678	52,6	598203	752
5—10 Mill. Kr.	31	253882	16,8	222143	875
3—5 —	28	125515	8,3	112485	896
2—3 —	19	57084	3,8	49352	865
1—2 —	29	61154	4,0	43199	706
^{1/4} —1 —	119	111059	7,3	56577	509
50000—250000 Kr.	203	91389	6,0	25631	280
under 50000 Kr.	69	18045	1,2	1723	96
Tilsammen...	517	1 513806	100,0	1 109313	733
^{31/3} 1921					
10 Mill. Kr. og derover	31	953079	62,2	1 001859	1051
5—10 Mill. Kr.	34	200859	13,1	238396	1187
3—5 —	23	82623	5,4	90777	1099
2—3 —	18	47884	3,1	45106	942
1—2 —	30	44024	2,9	40304	916
^{1/4} —1 —	144	116148	7,6	74047	638
50000—250000 Kr.	177	78787	5,1	25316	321
under 50000 Kr.	39	9882	0,6	1038	105
Tilsammen...	496	1 533286	100,0	1 516843	989
^{31/3} 1928					
10 Mill. Kr. og derover	39	1 233047	67,3	1 392453	1129
5—10 Mill. Kr.	34	1 88970	10,3	237538	1257
3—5 —	31	1 12418	6,1	1 18379	1053
2—3 —	12	29372	1,6	28630	975
1—2 —	49	70658	3,9	69015	977
^{1/4} —1 —	186	1 35830	7,4	96792	713
50000—250000 Kr.	155	59064	3,2	23658	401
under 50000 Kr.	23	4207	0,2	699	166
Tilsammen...	529	1 833566	100,0	1 967164	1073

fra Andelsbanken have spillet en Rolle i Retning af at føre Penge til Sparekasserne.

Til Belysning af Indlaanskapitalens Fordeling paa større og mindre Sparekasser er meddelt Tabel 3, hvori for $\frac{31}{3}$ 1914, 1917, 1921 og 1928 er anført Antallet af Konti og det paa disse indestaaende Beløb i Sparekasser af forskellig Størrelse. Langt den overvejende Del af Indlaanskapitalen findes i de store Sparekasser — Hovedstadens og Provinsbyernes Sparekasser; dette er Tilfældet gennem alle Aarene og i stadig stærkere Grad. Ved Udgangen af Regnskabsaaret 1913/14 indestod saaledes 607 Mill. Kr. eller godt 70 pCt. af Sparernes Tilgodehavende i de 40 største Sparekasser, Sparekasserne med mindst 5 Mill. Kr. indestaaende, medens kun ca. 70 Mill. Kr. eller ca. 8 pCt. indestod i de 397 Sparekasser med indtil 1 Mill. Kr. indestaaende. I 1917, hvor Prisstigningen allerede var begyndt, og endnu mere i 1921, var den Andel af den samlede Indlaanskapital, som forvaltedes i de største Sparekasser, som rimeligt er, vokset en Del. Saaledes indestod i 1921 1 240 Mill. Kr. eller 82 pCt. af den samlede Indlaanskapital i disse Sparekasser. Men ogsaa efter Pristilfældet er denne Koncéntration bibeholdt, idet i 1928 af de 1 967 Mill. Kr. de 1 630 Mill. Kr. eller ca. 82 pCt. fandtes i Sparekasser med mindst 5 Mill. Kr. Indlaanskapital.

Indlaanskapitalen i Størrelsesgrupper 1928.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved-	Provins-	Landdi-	Hele
	staden	byerne	strikterne	Landet
	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.
10 Mill. Kr. og derover.....	540 790	838 126	13 537	1 392 453
5—10 Mill. Kr.	8 472	196 872	32 194	237 538
3—5 —	—	66 831	51 548	118 380
2—3 —	—	11 174	17 456	28 630
1—2 —	—	14 080	54 935	69 015
$\frac{1}{4}$ —1 —	764	3 560	92 468	96 792
50 000—250 000 Kr.....	—	242	23 416	23 658
under 50 000 -	—	27	672	699
Tilsammen...	550 026	1 130 912	286 226	1 967 164

Som foranstaaende Oversigt viser, er praktisk taget alle disse Sparekasser beliggende i Hovedstaden eller Provinsbyerne, men da Provinsbyernes Sparekasser i stort Omfang benyttes af Oplandets Landdistrikter, er det umuligt at vide noget om, hvor stor en Del af disse Beløb, der hidrører fra Landdistrikterne. I de 364 af Landets 529 Sparekasser, der i 1928 havde en Indlaanskapital af indtil 1 Mill. Kr., og som ifølge den foran anførte Oversigt praktisk taget alle var Landsparokasser, indestod kun 121 Mill. Kr. eller godt 6 pCt. af det samlede indestaaende Beløb i Landets Sparekasser.

De smaa Sparekassers Andel i Indlaanskapitalen har saaledes været aftagende. Hertil har formodentlig — naar de seneste Aar sammenlignes med Aarene 1913—20 — Sparekasseloven af 1919 bidraget, idet som nævnt en Del smaa Sparekasser lukkedes eller sammensluttedes med andre Sparekasser eller Banker i Aarene omkring Lovens Ikrafttræden.

I Tabel 3 findes som nævnt endvidere Antallet af Sparekassekonti opgjort for $\frac{31}{3}$ 1914, 1917, 1921 og 1928 for de forskellige Størrelsesgrupper af Sparekasser. Det vil ses, at Antallet af Sparekassekonti er steget fra 1 393 889 i 1914 til 1 833 566 i 1928. Stigningen svarede ret nær til Befolkningstilvæksten, idet der fra at være knapt en Konto for hver 2 Mennesker i 1914 var rigeligt en Konto for hvert andet Menneske i 1928.

Antal Sparekassekonti 1928.

Sparekasser med Indlaans- kapital	Hoved- staden	Provins- byerne	Landdi- strikterne	Hele Landet
10 Mill. Kr. og derover.....	556 820	666 949	9 278	1 233 047
5—10 Mill. Kr.	8 971	161 087	18 912	188 970
3— 5 —	—	66 603	45 815	112 418
2— 3 —	—	11 848	17 524	29 372
1— 2 —	—	14 491	56 167	70 658
$\frac{1}{4}$ — 1 —	516	5 059	130 255	135 830
50 000—250 000 Kr.....	—	6 365	52 699	59 064
under 50 000 -	—	1 079	3 128	4 207
Tilsammen.....	566 307	933 481	333 778	1 833 566

Af foranstaaende Oversigt fremgaar det, at omtrent $\frac{1}{3}$ af Kontiene i 1928 fandtes i Hovedstadens, godt Halvdelen i Provinsbyernes og kun godt $\frac{1}{6}$ i Landdistrikternes Sparekasser, men herved maa som tidligere nævnt erindres, at Provinsbyernes Sparekasser for en stor Del har deres Publikum i de omliggende Landkommuner.

I Tabel 3 er endelig for de fire nævnte Aar beregnet det gennemsnitlige Beløb, der indestod paa Konti i Sparekasserne i de forskellige Størrelsesgrupper. For samtlige Sparekasser under eet var det gennemsnitlige Beløb i 1914 616 Kr., i 1917 733 Kr., i 1921 989 Kr. og i 1928 1 073 Kr.; Gennemsnitsbeløbet er saaledes større i 1928 end i 1921, da Inflationen var paa sit Højdepunkt, skønt man snarere maatte vente det modsatte. Stigningen skyldtes navnlig de større Sparekasser; saaledes er for Sparekasser med mindst 5 Mill. Kr. Indskudskapital det gennemsnitlige Beløb pr. Konto steget fra 667 Kr. til 1 146 Kr. eller med 71,8 pCt., for Sparekasser med 3—5 Mill. Kr. fra 697 til 1 053 Kr. eller godt 80 pCt., medens Gennemsnitsbeløbet pr. Konto for de to mindste Grupper kun steg henholdsvis fra 249 til 401 Kr. og fra 105 til 166 Kr.

Hvad angaar Størrelsen af Gennemsnitsbeløbet pr. Konto i større og mindre Sparekasser, vil det ses, at dette Beløb i alle Aarene er stigende med Sparekassernes Størrelse, idet dog de allerstørste Sparekasser danner en Undtagelse. Saaledes var i 1928 det gennemsnitlige Beløb i de mindste Sparekasser 166 Kr., i Gruppen med 50 000—250 000 Kr. Indlaanskapital 401 Kr. o. s. v., i Gruppen 3—5 Mill. Kr. 1 053 Kr., 5—10 Mill. Kr. 1 257 Kr. og i Gruppen 10 Mill. Kr. og derover 1 129 Kr. Naar det gsntl. indestaaende Beløb er stigende med Sparekassernes Størrelse, er Grunden sikkert den, at de større Indskydere fra Landdistrikterne i højere Grad end de smaa benytter Byernes Sparekasser, hvorfor Landsparekasserne, hvortil saa godt som alle de smaa Sparekasser hører, beholder de mindste Konti. Naar endelig det gsntl. indestaaende Beløb paa Kontiene for alle Aar er lidt mindre i de allerstørste Sparekasser end i de næste Grupper, skyldes det uden Tvivl, at Hovedstadens store Sparekasser dominerer

Tabel 4.

Kontienes Størrelse	31/3 1914		31/3 1917		31/3 1921		31/3 1928	
	Antal Konti	Samlet Beløb	Antal Konti	Samlet Beløb	Antal Konti	Samlet Beløb	Antal Konti	Samlet Beløb
Hovedstaden:		1000 Kr.		1000 Kr.		1000 Kr.		1000 Kr.
— 50 Kr. . .	247024	1946	251684	2003	211175	1751	277484	2448
50— 200 - . .	67011	7118	70673	7566	60374	6498	76916	8296
200— 500 - . .	43585	13943	49456	15792	45593	14739	57525	18633
500—2000 - . .	53601	53625	61504	61478	70016	72507	87044	89728
2000—5000 - . .	19136	58283	22519	68584	31732	97347	41290	128355
5000 Kr. o. derov.	9158	89474	11634	117347	17707	182499	26048	302566
I alt . . .	439515	224389	467470	272770	436597	375341	566307	550026
Provinsbyerne:								
— 50 Kr. . .	303064	4851	313872	5183	311183	5502	379006	5533
50— 200 - . .	125939	14160	134031	15323	133558	15514	149538	16085
200— 500 - . .	83178	27379	91563	30765	91036	31535	103490	33409
500—2000 - . .	112235	117183	130167	139950	141271	157979	158971	167136
2000—5000 - . .	45794	140750	58432	183214	72738	237263	83259	261541
5000 Kr. o. derov.	22414	217717	30557	306872	44447	465431	59217	647208
I alt . . .	692624	522040	758622	681307	794233	913224	933481	1130912
Landdistr.:								
— 50 Kr. . .	127627	2180	128509	2279	120004	2300	132380	2319
50— 200 - . .	55392	5826	61019	6447	65889	6978	68359	7343
200— 500 - . .	31376	10005	36072	11626	38017	12181	42289	13687
500—2000 - . .	33763	33448	42200	42391	48333	50012	53652	55518
2000—5000 - . .	10130	30334	14415	43548	20328	62254	23779	73426
5000 Kr. o. derov.	3462	29754	5499	48945	9885	94552	13319	133933
I alt . . .	261750	111547	287714	155236	302456	228277	333778	286226
Hele Landet:								
— 50 Kr. . .	677715	8977	694065	9465	642362	9553	788870	10300
50— 200 - . .	248342	27104	265723	29336	259821	28990	294813	31724
200— 500 - . .	158139	51327	177091	58183	174646	58455	203304	65729
500—2000 - . .	199599	204256	233871	243819	259620	280498	299667	312382
2000—5000 - . .	75060	229367	95366	295346	124798	396864	148328	463322
5000 Kr. o. derov.	35034	336945	47690	473164	72039	742482	98584	1083707
I alt . . .	1393889	857976	1513806	1109313	1533286	1516843	1833566	1967164

denne Gruppe, og at der i Hovedstaden, som det nedenfor skal ses, er betydelig flere ganske smaa Konti end i de øvrige Landsdele.

I Tabel 4 er givet en Oversigt over Indlaanskapitalens Fordeling paa Konti af forskellig Størrelse pr. $3\frac{1}{3}$ Aarene 1914, 1917, 1921 og 1928.

Det vil ses, at en betydelig Del af Kontiene er ganske smaa. Saaledes var for hele Landet under eet i 1914 677 715 af de 1 393 889 Konti eller 48,6 pCt., i 1928 788 870 af de 1 833 566 Konti eller 43,0 pCt. af samtlige Konti mindre end 50 Kr.; 50—200 Kr. var i 1914 17,8 pCt., i 1928 16,1 pCt. af Kontiene, saaledes at før Krigen ca. $\frac{2}{3}$, i 1928 henved $\frac{3}{5}$ af samtlige Konti var under 200 Kr.; af den samlede Indskudskapital indestod i 1914 4,2, i 1928 2,1 pCt. paa disse Konti.

Omend det overvejende Antal Konti er smaa, saa findes der dog et ret anseligt Antal større Konti. Saaledes var der i 1914 35 034 Konti paa 5000 Kr. eller derover, i 1928 endog 98 584, og paa disse større Konti, der udgjorde henholdsvis 2,5 og 5,4 pCt. af det samlede Antal Konti, indestod i 1914 omtrent 337 Mill. Kr., i 1928 omtrent 1 084 Mill. Kr. — henholdsvis 39 og 55 pCt. af den samlede Indlaanskapital. Det er saaledes en meget væsentlig Del af Indlaanskapitalen, der findes paa disse større Konti, og en betydelig Del af dem er næppe Sparekassemidler i dette Ords oprindelige Betydning. Paa den anden Side giver de meddelte Tal dog Indtryk af, at Tendensen til at anbringe Penge, der ikke er egentlige Sparekassemidler, i Sparekasserne, ikke er taget til disse Aar; saaledes var det gsntl. Beløb paa Kontiene paa 5000 Kr. eller derover i 1914 ca. 9 600 Kr., i 1928 ca. 11 000 Kr., en Stigning, der i Betragtning af Forskellen imellem Kronens Købeevne i 1914 og 1928 er ret ringe. M. H. t. Kontienes Størrelse indenfor Hovedlandsdelene kan det bemærkes, at Hovedstadens Sparekasser, som tidligere omtalt, har et større Antal ganske smaa Konti (under 50 Kr.) end de øvrige Landsdele, saaledes var i Hovedstaden i 1914 56,2 pCt., i 1928 49,0 af samtlige Konti mindre end 50 Kr. mod 43,8 og 40,6 pCt. i Provinsbyerne og 48,7 og 39,6

Antal Konti 1928.

Sparekasser med Indlaanskapital	Antal Konti med						Ialt
	—50 Kr.	50—200 Kr.	200—500 Kr.	500—2000 Kr.	2000—5000 Kr.	5000 Kr. og derov.	
10 Mill. Kr. og derover	548 700	180 735	130 014	200 442	102 105	71 051	1 233 047
5—10 Mill. Kr.....	70 068	32 414	22 849	33 859	17 580	12 200	188 970
3—5 —	46 089	19 502	12 857	18 718	9 383	5 869	112 418
2—3 —	10 689	6 027	3 638	5 236	2 416	1 366	29 372
1—2 —	25 839	14 003	9 209	12 501	5 808	3 298	70 658
1/4—1 —	55 545	28 603	17 452	21 358	8 757	4 115	135 830
50 000—250 000 Kr..	29 226	12 722	6 910	7 290	2 243	673	59 064
under 50 000 - .	2 714	807	375	263	36	12	4 207
Tilsammen...	788 870	294 813	203 304	299 667	148 328	98 584	1 833 566
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
10 Mill. Kr. og derover	44,5	14,7	10,5	16,3	8,3	5,7	100,0
5—10 Mill. Kr.....	37,1	17,1	12,1	17,9	9,3	6,5	100,0
3—5 —	41,0	17,3	11,4	16,7	8,4	5,2	100,0
2—3 —	36,4	20,5	12,4	17,8	8,2	4,7	100,0
1—2 —	36,6	19,8	13,0	17,7	8,2	4,7	100,0
1/4—1 —	40,9	21,1	12,9	15,7	6,4	3,0	100,0
50 000—250 000 Kr..	49,5	21,5	11,7	12,3	3,8	1,2	100,0
under 50 000 - .	64,5	19,2	8,8	6,2	1,0	0,3	100,0
Tilsammen...	43,0	16,1	11,1	16,3	8,1	5,4	100,0

pCt. i Landdistrikternes Sparekasser, og disse smaa Konti var tilmed gennemgaaende betydelig mindre i Hovedstaden end i Provinsen, nemlig i 1914 knap 8 Kr. mod 16 Kr. i Provinsen (Provinsbyer og Landdistrikter under eet) og i 1928 knap 9 Kr. mod 15 Kr. i Provinsen.

I ovenstaaende Oversigt er for Aaret 1928 for hele Landet under eet foretaget en Fordeling af Antallet af Konti efter Størrelse i de forskellige Grupper af Sparekasser og endelig er i efterfølgende Oversigt meddelt de Beløb, der i alt indestaar paa disse Konti i de forskellige Grupper af Sparekasser.

Det vil fremgaa af disse Oversigter, at de største Konti spiller en aftagende Rolle, de mindre en tiltagende Rolle, jo mindre Sparekassen er. Paa Konti indtil 50 Kr. og 50—200 Kr. indestod der saaledes ca. 10 Gange, paa Kontiene 200—500 Kr. 5 Gange og paa Kontiene 500—2 000 Kr. dobbelt saa stor en Dæl af Indlaanskapitalen i

Indlaanskapitalens Fordeling paa Konti efter Størrelse 1928.

Sparekasser med Indlaanskapital	—50 Kr.	50—200 Kr.	200—500 Kr.	500—2000 Kr.	2000—5000 Kr.	5000 Kr. og derov.	Ialt
	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.	1000 Kr.
10 Mill. Kr. og derover	6 291	19 480	42 049	209 561	319 719	795 353	1 392 453
5—10 Mill. Kr.....	1 032	3 438	7 370	35 300	54 880	135 518	237 538
3— 5 —	864	2 168	4 232	19 691	29 281	62 144	118 380
2— 3 —	173	632	1 199	5 546	7 579	13 501	28 630
1— 2 —	454	1 533	2 939	12 975	18 118	32 996	69 015
$\frac{1}{4}$ — 1 —	998	3 061	5 617	21 831	26 842	38 443	96 792
50 000—250 000 Kr...	449	1 325	2 209	7 235	6 791	5 649	23 658
under 50 000 - ..	39	87	114	243	112	104	699
Tilsammen....	10 300	31 724	65 729	312 382	463 322	1 083 707	1 967 164
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
10 Mill. Kr. og derover	0,5	1,4	3,0	15,0	23,0	57,1	100,0
5—10 Mill. Kr.....	0,4	1,5	3,1	14,9	23,1	57,0	100,0
3— 5 —	0,7	1,8	3,6	16,7	24,7	52,5	100,0
2— 3 —	0,6	2,2	4,2	19,4	26,5	47,1	100,0
1— 2 —	0,6	2,2	4,3	18,8	26,3	47,8	100,0
$\frac{1}{4}$ — 1 —	1,0	3,2	5,8	22,6	27,7	39,7	100,0
50 000—250 000 Kr...	1,9	5,6	9,3	30,6	28,7	23,9	100,0
under 50 000 - ..	5,6	12,4	16,3	34,8	16,0	14,9	100,0
Tilsammen....	0,5	1,6	3,3	15,9	23,6	55,1	100,0

de mindste Sparekasser som i Sparekasserne i de to største Grupper. Ogsaa Kontiene 2 000—5 000 Kr. betyder forholdsvis mere for de smaa Sparekasser end for de større, medens de største Konti, 5 000 Kr. og derover, spiller en i høj Grad aftagende Rolle, jo mindre Sparekassen er.

Angaaende Bevægelserne i Antallet af Konti og i det i Sparekasserne indestaende Beløb henvises til hosstaende Tabel 5, der for Aarene 19 $\frac{13}{14}$ —27/28 viser Tilgang og Afgang i Antallet af Konti og i Indlaanskapitalen. Tilgangen i Antallet af Konti har i de fleste af Aarene andraget ca. 10 pCt. af Antallet ved Aarets Begyndelse, gennemgaaende lidt mere i Hovedstaden end i Provinsen; Afgangen har samtidig været noget mindre, ca. 8 pCt.

Bevægelsen i Indlaanskapitalen har i de fleste af Aarene været temmelig betydelig, for Landet som Helhed ca. 60—70 pCt. af Indlaanskapitalen ved Aarets Begyndelse for Tilgangens Vedkommende,

Tabel 5. Bevægelserne i Antallet af Konti og i Indlaanskapitalen.

	Antal Konti				Indlaanskapitalen			
	Hoved- staden	Provins- byerne	Landdi- strikterne	Hele Landet	Hoved- staden	Provins- byerne	Landdi- strikterne	Hele Landet
1. April 1914.	439515	692624	261750	1393889	1000 Kr. 224389	1000 Kr. 522040	1000 Kr. 111547	1000 Kr. 857976
Tilgang i 19 ¹⁴ / ₁₅	40798	66754	18210	125762	166556	233907	45755	446218
Afgang i —	36888	49792	14193	100873	166937	205467	38135	410539
31. Marts 1915	443425	709586	265767	1418778	224008	550480	119167	893655
Tilgang i 19 ¹⁵ / ₁₆	47615	74214	25720	147549	201055	304581	63845	569481
Afgang i —	32598	50918	14695	98211	185100	249717	47604	482421
31. Marts 1916	458442	732882	276792	1468116	239963	605344	135408	980715
Tilgang i 19 ¹⁶ / ₁₇	50377	77733	25444	153554	249638	367800	78122	695560
Afgang i —	41349	51993	14522	107864	216831	291837	58294	566962
31. Marts 1917	467470	758622	287714	1513806	272770	681307	155236	1109313
Tilgang i 19 ¹⁷ / ₁₈	47996	75928	25594	149518	269795	401096	93956	764847
Afgang i —	37681	54120	15271	107072	244613	310537	66016	621166
31. Marts 1918	477785	781548 ¹⁾	296919 ¹⁾	1556252	297952	772406 ²⁾	182636 ²⁾	1252994
Tilgang i 19 ¹⁸ / ₁₉	57248	87493	27191	171932	335578	490970	116348	942896
Afgang i —	37976	60508	18146	116630	284846	374300	84467	743613
31. Marts 1919	497057	808533	305964	1611554	348684	889076	214517	1452277
Tilgang i 19 ¹⁹ / ₂₀	49348	83363	21149	153860	317573	496973	104035	918581
Afgang i —	116561	71693	24201	212455	322750	485599	103871	912220
31. Marts 1920	429844	820203	302912	1552959	343507	900450	214681	1458638
Tilgang i 19 ²⁰ / ₂₁	49725	80516	19563	149804	368394	511516	116408	996318
Afgang i —	42972	106486	20019	169477	336560	498741	102812	938113
31. Marts 1921	436597	794233	302456	1533286	375341	913225	228277	1516843
Tilgang i 19 ²¹ / ₂₂	44842	69168	17703	131713	339304	491578	101256	932138
Afgang i —	36551	66037	16822	119410	297708	440381	90573	828662
31. Marts 1922	444888	801203 ³⁾	299498 ³⁾	1545589	416937	967222 ²⁾	236160 ²⁾	1620319
Tilgang i 19 ²² / ₂₃	63342	78130	18770	160242	414015	525523	109211	1048749
Afgang i —	34280	64205	18399	116884	334711	452570	96968	884249
31. Marts 1923	473950	815128	299869	1588947	496241	1040175	248403	1784819
Tilgang i 19 ²³ / ₂₄	47501	99565	31423	178489 ³⁾	369817	574610	133206	1077633 ³⁾
Afgang i —	37777	65737	17919	121433	381674	543564	114632	1039870
31. Marts 1924	483674	848956	313373	1646003	484384	1071221	266977	1822582
Tilgang i 19 ²⁴ / ₂₅	66839	88454	25910	181203	441160	606669	139428	1187257
Afgang i —	37857	69984	17994	125835	417575	591634	128383	1137592
31. Marts 1925	512656	867426	321289	1701371	507969	1086256	278022	1872247
Tilgang i 19 ²⁵ / ₂₆	58461	100491	25464	184416	438404	655723	142750	1236877
Afgang i —	37451	68264	17922	123637	427411	631626	137279	1196316
31. Marts 1926	533666	899653	328831	1762150	518962	1110353	283493	1912808
Tilgang i 19 ²⁶ / ₂₇	53783	88072	23004	164859	412148	582251	127361	1121760
Afgang i —	39254	69673	18556	127483	403956	572151	125082	1101189
31. Marts 1927	548195 ⁴⁾	918052	333279	1799526 ⁴⁾	542890 ⁴⁾	1120453	285772	1949115 ⁴⁾
Tilgang i 19 ²⁷ / ₂₈	59000	88780	20306	168086	416252	574682	123088	1114022
Afgang i —	40888	73351	19807	134046	409116	564223	122634	1095973
31. Marts 1928	566307	933481	333778	1833566	560026	1130912	286226	1967164

¹⁾ I 19¹⁷/₁₈ er 1118 Konti med 540 000 Kr. Indestaende (Struer og Omegns Sparekasse) overført fra Landdistrikterne til Provinsbyerne. ²⁾ I 19²¹/₂₂ er 3 839 Konti med 2 800 000 Kr. Indestaende (Brønderslev Sparekasse) overført fra Landdistrikterne til Provinsbyerne. ³⁾ Fra 19²³/₂₄ er de sønderjydske Sparekasser indbefattet i Tallene. ⁴⁾ I Hovedstaden er i 19²⁷/₂₈ tilføjet 1 Konto med Indestaende 15 736 000 Kr., som hidrører fra Forsørgelseskasserne i Blikuben.

for Afgangen lidt mindre. Her gør der sig en ret betydelig Forskel gældende mellem Hovedstaden og Provinsen. I Hovedstaden har der saaledes almindeligt været en Tilgang paa 80—90 pCt. af Indlaanskapitalen ved Begyndelsen af Aaret, et enkelt Aar endog ca. 100 pCt., medens Provinsbyernes Sparekasser som Regel har haft en Tilgang paa 50—60 pCt. og Landdistrikternes Sparekasser knap 50 pCt. Den stærkere Bevægelse i Indlaanskapitalen i Hovedstadens Sparekasser er formentlig et Udtryk for, at der i disse Sparekasser i højere Grad end i Provinsens findes Beløb, der ikke er egentlige Sparemidler.

b. Øvrige Passiver.

I Tilslutning til Omtalen af Passivsidens vigtigste Post, Indlaanskapitalen, skal de øvrige Passivposter kort omtales.

Posten »Beregnete, ikke tilskrevne Renter« omfatter de Beløb, Sparekasserne skylder Sparerne, beregnet fra sidste Rentetilskrivningstidspunkt indtil Udgangen af Marts Maaned; da Sparekasserne sædvanlig tilskriver Renter 2 Gange aarlig, kan det saaledes for de Sparekasser, der tilskriver Renter umiddelbart efter Sparekassaarets Slutning, komme til at dreje sig om næsten et halvt Aars Rente, for andre Sparekasser mindre; det samlede Beløb paa denne Konto udgør i samtlige Aar ca. 1 pCt. af Sparekassernes Balance, d. v. s. godt 1 pCt. af Sparernes Tilgodehavende.

Af Passiverne skal endelig omtales Sparekassernes Sikringsfonds, dels Aktie- og Garantifonds, dels Reservefondene.

Aktie- og Garantifondene omfatter de af Sparekassernes Garanter kontant indbetalte Beløb og hidrører som Regel fra Kassens Stiftelse. Sparekasseloven af 1919, der kræver mindst 25 Garanter ved nye Sparekassers Oprettelse, fastsætter ingen Regler angaaende Størrelsen af den indbetalte Garantikapital, og denne er da ogsaa kun ringe, i samtlige Aar omkring 2—3 Mill. Kr. Reservefondene udgjorde i 1914 knap 50 Mill. Kr. og steg derefter i alle de omhandlede Aar i nogenlunde samme Forhold som Indlaanskapitalen, saaledes at de i 1928 var vokset til 130 Mill. Kr.; Reservefondene udgjorde i disse

Aar 4—5 pCt. af samtlige Passiver. I Følge Sparekasseloven af 1919 skal Sparekassernes Overskud, bortset fra højst 10 pCt., der kan anvendes til almenyttige og velgørende Øjemed, henlægges til Reservefond eller til særlige Sikrings- eller lignende Fonds, medmindre Reserve- og andre Fonds udgør mindst 15 pCt. af Sparernes Tilgodehavender. Det vil ses, at Loven saaledes medfører, at Sparekassernes Sikringsfonds foreløbig automatisk forøges, idet Reservefondene for Sparekasserne under eet som nævnt udgør ca. 5 pCt. af Balancen og de særlige Dækningsfonds 0,2—0,5 pCt. af Balancen, tilsammen udgør disse Fonds saaledes kun ca. 6 pCt. af Sparernes Tilgodehavende. Det vil i øvrigt ses af Tabel 2, at Procenten har været stigende siden 1919. De særlige Sikringsfonds, der i 1914 var ca. 8 Mill. Kr. og siden har varieret ret stærkt mellem ca. 2,5 og 7 Mill. Kr., er saadanne Fonds, der — forud for Reservefondene — anvendes til at imødegaa forholdsvist normale Tab, saasom Tab ved Kursfald o. l. Ogsaa Tab ved uheldige Dispositioner, usolide Debitorer og ved Bedragerier o. l. øver imidlertid Indflydelse paa disse Konti. Til Belysning af Sikringsfondenes Størrelse i Forhold til samtlige Passiver er anført nedenstaaende Oversigt.

* Sikringsfonds i pCt. af samtlige Passiver i 1928.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved- staden pCt.	Provins- byerne pCt.	Landdi- strikterne pCt.	Hele Landet pCt.
10 Mill. Kr. og derover.....	6,0	6,9	6,3	6,5
5—10 Mill. Kr.	6,7	6,2	8,4	6,5
3— 5 —	—	6,9	7,4	7,1
2— 3 —	—	8,5	8,5	8,5
1— 2 —	—	7,1	6,7	6,8
1/4— 1 —	29,4	9,2	7,4	7,7
50 000—250 000 Kr.....	—	7,4	9,0	8,9
under 50 000 -	—	14,9	12,6	12,7
Tilsammen...	6,0	6,8	7,5	6,7

Omend der — navnlig som Følge af at nogle af Grupperne tæller forholdsvist faa Sparekasser — er nogen Uregelmæssighed i Udviklingen fra smaa til store Sparekasser, vil det dog fremgaa af Over-

sigten, at Sikringsfondene er forholdsvis større i de smaa Sparekasser end i de store, hvor der ved Forretningernes Forskelligartethed og Risikoens Fordeling paa et større Antal Forretninger bliver en mindre samlet Risiko end i de smaa Sparekasser, hvis Virksomhed baade lokalt og sagligt er meget begrænset. Af samme Aarsager er Procenten for Hovedstaden lavere end for Provinsbyerne og atter lavere for disse end for Landdistrikterne. For de seneste af de behandlede Aar er endnu af Passiverne udskilt følgende selvstændige Poster: Pensionsfond, der fra 2,6 Mill. Kr. ^{31/3} 1923 er vokset til 3,7 Mill. Kr. i 1928, Optagne Laan, der har varieret mellem 3,4 og 11,0 Mill. Kr., og Konto-Kurant, der kun omfatter smaa Beløb.

c. Sparekassernes Aktiver.

Sparekassernes Aktiver omfatter et betydeligt større Antal Poster end Passiverne, saaledes som det fremgaar af Tabel 2.

I 1928 var saaledes i Land- og Købstadejendomme udlaant 31,7 og 15,3 pCt., tilsammen 47,0 pCt., til Kommuner var udlaant 13,3 pCt., mod Selvskyldnerkaution 10,8 pCt. og mod Haandpant 2,9 pCt. I Obligationer og Aktier var anbragt 17,3 pCt. og Kassebeholdningen androg 5,3 pCt. De resterende 3,4 pCt. er fordelt paa forskellige Udlaan og andre Smaaposter. I det følgende skal nærmere omtales Sparekassernes Pengeanbringelser i de forskellige Aar.

Den første Post blandt Aktiverne er Kassebeholdningen, hvorved foruden den kontante Kassebeholdning forstaas det i Banker og i andre Sparekasser indestaaende Beløb.

Kassebeholdningen for samtlige Banker under eet har i Aarene 1914—28 været af ret varierende Størrelse. Medens den saaledes i 1914 var ca. 33,5 Mill. Kr. eller 3,6 pCt. af Totalbalancen, steg den i de følgende Aar og var i 1919 181 Mill. Kr. eller 11,7 pCt. af samtlige Aktiver, hvorefter den atter var mindre i nogle Aar. Grunden til Stigningen i Kassebeholdningen i Aarene 1914—19 maa utvivlsomt søges i den forholdsvis stærke Stigning i Indlaanskapitalen, som gjorde, at Sparekasserne stillede sig i nogen Grad afventende m. H. t.

den endelige Anbringelse af Pengene og derfor foreløbig anbragte dem som Indlaan i Banker. De nærmest følgende Aar bragte en mærkbar Stramning af Pengemarkedet og en Standsning af Indlaanskapitalens Vækst. I April 1920 forhøjedes Diskontoen fra 6 til 7 pCt., hvad der medførte en Nedgang i Obligationskurserne; disse Forhold bevirkede for Sparekasserne bl. a. saavel en absolut som relativ Nedgang i Kassebeholdningen, der pr. $31/3$ 1920 var gaaet ned til ca. 100 Mill. Kr. eller 6,4 pCt. af samtlige Aktiver. De følgende Aar, hvor Sparekassernes Kapitalanbringelse efterhaanden indrettedes efter den noget langsommere Fremgang i Indlaansmidlerne, som Deflationsaarene medførte, og hvor Diskontoen atter gik ned og Obligationskurserne noget op, bragte atter nogen Stigning i Kassebeholdningen, indtil den i 1924, da Diskontoen i Januar atter var steget til 7 pCt., gik ned til 67 Mill. Kr. — det mindste Beløb Kassebeholdningen siden 1915 har været nede paa — eller 3,4 pCt. af Aktiverne. I de seneste Aar har Kassebeholdningen været ca. 5 pCt. af Aktiverne; da Sparernes Indestaaende gennem alle Aar var ca. 93 pCt. af Totalbalancen, var Kassebeholdningen saaledes i de senere Aar $5\frac{1}{2}$ à 6 pCt. af Indlaanskapitalen; til Sammenligning kan anføres, at Bankernes Kassebeholdning igennem alle Aarene 1914—28 har været 3—4 pCt. af det paa samtlige Indlaanskonti indestaaende Beløb. Til Nedgangen i Kassebeholdningen i 1924 og følgende Aar kan muligvis ogsaa den stærke Trang til Laan fra Landbrugets Side have bidraget, i hvert Fald steg Udlaanene til Landbruget i disse Aar.

Sparekassernes Anbringelse af de dem betroede Midler, Udlaanene i videre Forstand, falder i to Hovedgrupper: Fondsbeholdningen og direkte Udlaan af forskellig Art.

Beholdningen af Værdipapirer, for Størstedelens Vedkommende indenlandske Obligationer, udgjorde i 1914 i alt ca. 230 Mill. Kr., den voksede i de følgende Aar i nogenlunde samme Tempo som Indlaanskapitalen og var i disse Aar stadig noget over 20 pCt. af Aktiverne. Omkring Udgangen af Rægnskabsaaret 1919—20, da Diskontoen forhøjedes og Obligationskurserne faldt, gik Tallet noget tilbage, en Ned-

gang der dog formentlig for Størstedelen var formel, og i de følgende Aar udgjorde Fondsbeholdningen, bortset fra et enkelt Aar 1923, noget under 20 pCt. af Aktiverne, dels som Følge af de lave Obligationkurser; dels som Følge af de voksende Krav om Laan, der har været stillet til Sparekasserne, saavel fra Landbrugets (jfr. bl. a. Laan i Landejendomme) som fra Kommunernes Side.

Hvad Sammensætningen af Fondsbeholdningen angaar, skal det anføres, at de indenlandske Obligationer altid har spillet den ganske overvejende Rolle. I de første af de omhandlede Aar udgjorde Aktier og udenlandske Obligationer henholdsvis ca. 5 og 10 pCt. af den samlede Fondsbeholdning. Men under Krigen var disse Papirers Andel af Beholdningen stadig aftagende, og de udgør nu en ganske forsvindende Del af Fondsbeholdningen, tilsammen ca. 2 pCt. For Aktiernes Vedkommende er Nedgangen formentlig bl. a. fremkaldt af Sparekasselovens Bestemmelser om, at Sparekassemidler ikke uden Sparekasseinspektørens Tilladelse maa anbringes i Aktier, herfra dog undtaget Nationalbankaktier og Aktier, for hvis Udbytte Statskassen indestaar.

Til Belysning af Forskellen mellem større og mindre Sparekasser m. H. t. Tilbøjeligheden til at anbringe Indlaansmidlerne i Fonds anføres nedenstaaende Oversigt over Fondsbeholdningen i pCt. af samtlige Aktiver i de forskellige Sparekassegrupper ^{31/3} 1928.

Fondsbeholdningen i Procent af samtlige Aktiver 1928.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved-	Provins-	Landdi-	Hele
	staden	byerne	strikterne	Landet
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
10 Mill. Kr. og derover.....	31,3	11,7	8,5	19,2
5—10 Mill. Kr.	20,6	16,9	15,4	16,8
3— 5 —	—	15,7	11,1	13,7
2— 3 —	—	10,2	7,8	8,7
1— 2 —	—	9,6	7,8	8,2
^{1/4} — 1 —	24,5	5,9	7,1	7,2
50 000—250 000 Kr.....	—	3,5	5,8	5,7
under 50 000 -	—	33,8	0,8	2,3
Tilsammen ...	31,2	12,7	8,9	17,3

For hele Landet under eet var der, som det vil ses, i 1928 en jævn Nedgang i Fondsbeholdningen fra de større til de mindre Sparekasser; medens Gruppen 10 Mill. Kr. og derover gennemsnitlig har en Fondsbeholdning paa 19,2 pCt. af samtlige Aktiver, er denne Anbringelses Andel allerede mindre for Gruppen 5—10 Mill. Kr. og udgør for de mindste Sparekasser kun 2,3 pCt. af Aktiverne. Indenfor de enkelte Landsdele er Forholdet omtrent tilsvarende, naar bortses fra de største Sparekasser i Provinsbyerne, der har en forholdsvis ringe Del af deres Midler anbragt i Fonds, — i Landdistrikterne fandtes kun en enkelt Sparekasse i denne Gruppe. Hovedstadens store Sparekasser benytter i særlig høj Grad denne Anbringelsesmaade, idet de har ca. en Trediedel af deres Indlaansmidler anbragt i Fonds.

Den for Sparekasserne mest betydende Anbringelse er Udlaan i faste Ejendomme, dels Udlaan i Landejendomme, der i de omhandlede Aar har udgjort omtrent 30 pCt. af Aktiverne, dels Laan i Købstadejendomme, der har udgjort omkring 15 pCt.; i alt har Laan i faste Ejendomme saaledes omfattet henimod Halvdelen af Aktiverne.

I Udlaan i Landejendomme synes der i de seneste Aar at være nogen Stigning, sammenlignet med andre Udlaan, jfr. Tabel 2. Laanene i Landejendomme spiller som rimeligt en større Rolle for Landdistrikternes Sparekasser end for Byernes. Som det fremgaar af følgende Oversigt, udgjorde disse Laan saaledes i 1928 42,7 pCt. af Land-

Udlaan i Landejendomme i pCt. af samtlige Aktiver 1928.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved-	Provins-	Landdi-	Hele
	staden	byerne	strikterne	Landet
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
10 Mill. Kr. og derover	17,3	35,4	67,9	28,7
5—10 Mill. Kr.	0,2	39,0	50,1	39,1
3—5 —	—	34,3	47,5	40,0
2—3 —	—	44,8	45,4	45,2
1—2 —	—	30,4	48,8	45,0
1/4—1 —	—	25,2	35,9	35,0
50 000—250 000 Kr.	—	1,3	20,5	20,4
under 50 000 —	—	—	5,3	5,0
Tilsammen	17,0	35,9	42,7	31,7

sparekassernes Aktiver, 35,9 pCt. af Aktiverne i Provinsbyernes Sparekasser og kun 17 pCt. af Hovedstadens.

Til en vis Grad staar Anbringelsen af Sparekassemidler som Laan i Landejendomme (eller anden fast Ejendom; jfr. nedenfor om Laan i Købstadejendomme) ogsaa i Forbindelse med Sparekassernes Størrelse; de mindste Sparekasser laaner kun yderst lidt ud paa saa bundne Vilkaar, som Prioritetslaan er; derimod er den Andel, som Sparekasserne tør anlægge i faste Ejendomme omtrent lige stor for alle Grupper med over 1 Mill. Kr. Om Laan i Købstadejendomme gælder noget ganske tilsvarende som om Laan i Landejendomme, kun at Laan i Købstadejendomme naturligvis navnlig gives af Bysparekasser, ganske overvejende Provinsbyernes Sparekasser, jfr. nedenstaaende Oversigt.

De større Provinssparekasser har i alt 55—60 pCt. af deres Aktiver anbragt som Prioriteter i fast Ejendom i By og paa Land.

Udlaan i Købstadejendomme i pCt. af samtlige Aktiver ³¹/₃ 1928.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved- staden pCt.	Provins- byerne pCt.	Landdi- strikterne pCt.	Hele Landet pCt.
10 Mill. Kr. og derover	9,7	21,7	2,3	16,9
5—10 Mill. Kr.	64,6	20,4	1,5	19,4
3— 5 —	—	16,6	6,3	12,2
2— 3 —	—	16,7	1,0	7,2
1— 2 —	—	24,7	1,4	6,2
¹ / ₄ — 1 —	—	14,4	0,4	1,0
50 000—250 000 Kr.	—	—	0,3	0,3
under 50 000 —	—	3,9	—	0,2
Tilsammen	10,5	21,1	1,9	15,3

Udlaan mod Haandpant spiller kun en forholdsvis ringe Rolle for Sparekasserne under et; i 1928 var gsntl. 2,9 pCt. af samtlige Aktiver Udlaan mod Haandpant, og der gør sig ikke nogen udpræget Forskel gældende mellem By og Land eller mellem større og mindre Sparekasser.

I Kautionslaan var der for samtlige Sparekasser under eet i 1928 anbragt 10,8 pCt. af Sparekassemidlerne; Tallet er lidt lavere end i 1914. I Aarene 1914—23 steg Kautionslaanene som Regel mindre end

Sparekassemidlerne og disse Laans Andel af samtlige Aktiver var derfor aftagende; i de følgende Aar voksede Kautionslaanene temmelig stærkt, men de har i de seneste Aar atter været nedadgaaende.

Det fremgaar af nedenstaaende Oversigt, at Kautionslaanene

Udlaan mod Selvskyldnerkaution i pCt. af samtlige Aktiver 1928.

	Hoved- staden .	Provins- byerne	Landdi- strikkerne	Hele Landet
Sparekasser med Indlaanskapital	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
10 Mill. Kr. og derover.....	3,8	8,7	16,0	6,9
5—10 Mill. Kr.	6,0	6,7	17,3	7,9
3— 5 —	—	13,3	18,5	15,5
2— 3 —	—	15,9	26,5	22,3
1— 2 —	—	15,5	25,8	23,6
$\frac{1}{4}$ — 1 —	72,0	18,7	42,4	41,8
50 000—250 000 Kr.....	—	31,8	60,4	60,1
under 50 000 -	—	19,6	79,1	76,4
Tilsammen...	3,9	8,9	31,6	10,8

ganske overvejende ydes af Landsparekasserne og i desto højere Grad, jo mindre disse er. Gennemsnitlig har Hovedstadens Sparekasser laant 3,9 pCt. af sine Midler ud mod Kautionslaan, Provinsbyernes Sparekasser 8,9 pCt., men Landsparekasserne 31,6 pCt. De mindste Sparekasser paa Landet har omtrent 80 pCt. af deres Aktiver som Kautionslaan. Naar Kautionslaanene i saa udpræget Grad foretrækkes af de smaa Sparekasser, skyldes det naturligvis, at disse Laans Størrelse bedre end Prioriteter egner sig for disse Sparekassers ret begrænsede Kapitaler; men desuden har de smaa Sparekasser ved deres mere indgaaende Kendskab til deres Kundekreds betydelig bedre Betingelser for at kunne yde saadanne Laan end de store Sparekasser. Under Kautionslaan er i øvrigt indbefattet en Del Laan til Andelsmejerier o. l. Institutioner.

Af Sparekassernes Udlaansformer skal endnu omtales Udlaan til Kommuner; disse Udlaan udgjorde i 1914 knap 80 Mill. Kr. eller 8,5 pCt. af Aktiverne og steg derefter indtil 1923 $\frac{23}{24}$ til 290 Mill. Kr. eller 14,8 pCt. af Aktiverne; i de følgende Aar gik Kommunelaanenes Andel

Udlaan til Kommuner i pCt. af samtlige Aktiver 1928.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved- staden pCt.	Provins- byerne pCt.	Landdi- strikterne pCt.	Hele Landet pCt.
10 Mill. Kr. og derover	22,7	13,7	2,5	17,1
5—10 Mill. Kr.	—	5,2	5,9	5,1
3—5 —	—	5,3	4,9	5,1
2—3 —	—	4,0	2,3	3,0
1—2 —	—	3,5	2,7	2,8
$\frac{1}{4}$ —1 —	—	2,3	2,8	2,7
50 000—250 000 Kr.	—	—	2,1	2,1
under 50 000 -	—	—	0,8	0,7
Tilsammen	22,3	11,4	3,4	13,3

af Totalbalancen atter en Ubetydelighed ned, men disse Laan udgør dog $\frac{31}{3}$ 1928 ca. 286 Mill. Kr. eller 13,3 pCt. Laan til Kommuner er en Udlaansform, der vanskelig magtes af de smaa Sparekasser, og som det fremgaar af ovenstaaende Oversigt, er det da ogsaa navnlig i de største Sparekasser i Hovedstaden og Provinsbyerne, de spiller en Rolle; i Sparekasser med 10 Mill. Kr. og derover udgjorde for Hovedstadens Vedkommende Laan til Kommuner ca. 23 pCt., for Provinsbyerne ca. 14 pCt. af samtlige Aktiver.

Posten: Fast Ejendom og Inventar er i de omhandlede Aar steget fra 7,4 Mill. Kr. til ca. 16,6 Mill. Kr. udgørende ret uforandret 0,6—0,8 pCt. af Aktiverne. Som rimeligt 'er findes' denne Post saa godt som udelukkende i de større Sparekasser.

De øvrige Aktivposter er kun smaa og Forandringerne i dem i de omhandlede Aar har været minime.

Som det fremgaar af foranstaaende og som det yderligere vil ses af den sammenfattende Oversigt, Tabel 6, er der en væsentlig Forskel mellem Midlernes Anbringelse i større og mindre Sparekasser, idet den Del af Midlerne, der er anbragt i Obligationer og Aktier, er af væsentlig større Omfang i de store end i de smaa Sparekasser, og noget lignende er Tilfældet med Anbringelsen som Udlaan i fast Ejendom, hvor de mellemstore Sparekasser dog spiller en endnu større Rolle end de allerstørste. M. H. t. Laan mod Selvskyldnerkaution er om-

Tabel 6. De enkelte Aktivposter i pCt. af samtlige Aktiver.

Sparekasser med Indlaans- kapital	Kasse- beholdning	Obligationer og Aktier	Udlaan					Diskonterede Vekaler	Kassekredit mod Selvskyldnerkanton	Kassekredit mod anden Sikkerhed	Udlaan lovrigt	Fast Ejendom og Inventar	Forskelligt	I alt
			i Land- ejendomme	i Købstad- ejendomme	mod Haandpant	mod Selvskyld- nerkanton	til Kommuner							
³¹ / ₃ 1914														
5 Mill. Kr. o. derov.	3,4	28,7	28,8	17,4	2,5	5,7	10,8	—	0,9	0,8	1,0	100,0		
3—5 Mill. Kr....	3,2	19,3	28,5	21,0	6,0	12,9	4,1	—	3,2	1,1	0,7	100,0		
2—3 —	2,7	20,3	34,8	12,9	2,9	16,9	2,5	—	4,9	0,9	1,2	100,0		
1—2 —	3,7	14,9	43,1	10,2	2,8	17,7	2,8	—	3,3	0,6	0,9	100,0		
¹ / ₄ —1 —	5,6	5,9	32,4	2,6	3,2	44,8	1,5	—	3,2	0,4	0,4	100,0		
50000—250 000 Kr.	7,1	2,1	21,4	1,7	1,7	63,5	1,4	—	0,5	0,3	0,3	100,0		
under 50000 Kr...	13,1	3,5	7,3	0,3	1,4	73,2	0,8	—	0,1	0,1	0,2	100,0		
I alt...	3,6	24,5	29,8	15,8	2,9	11,6	8,5	—	1,6	0,8	0,9	100,0		
³¹ / ₃ 1921														
10 Mill. Kr. o. derov.	8,7	17,6	27,4	15,2	2,9	5,2	18,6	—	2,6	0,7	1,1	100,0		
5—10 Mill. Kr....	6,4	20,2	32,8	19,9	3,2	7,8	6,3	—	1,7	0,8	0,9	100,0		
3—5 — ...	7,8	19,8	33,6	11,8	3,7	14,3	5,1	—	2,3	0,7	0,9	100,0		
2—3 — ...	7,9	14,2	37,4	9,6	4,2	18,4	3,6	—	3,4	0,7	0,6	100,0		
1—2 — ...	8,1	11,8	38,4	4,8	3,6	25,8	4,6	—	2,1	0,4	0,4	100,0		
¹ / ₄ —1 — ...	9,0	6,7	32,5	1,6	1,8	42,2	4,0	—	1,7	0,2	0,3	100,0		
50000—250 000 Kr.	10,8	6,0	15,8	0,6	1,9	60,7	2,6	—	1,0	0,3	0,3	100,0		
under 50000 Kr...	18,9	4,4	4,9	0,6	3,3	64,2	3,3	—	»	0,1	0,3	100,0		
I alt...	8,3	17,1	29,2	14,4	3,0	9,9	14,0	—	2,4	0,7	1,0	100,0		
³¹ / ₃ 1928														
10 Mill. Kr. o. derov.	5,6	19,2	28,7	16,9	2,8	6,9	17,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,7	1,4	100,0
5—10 Mill. Kr....	3,9	16,8	39,1	19,4	2,6	7,9	5,1	0,2	0,8	1,8	0,1	0,8	1,5	100,0
3—5 — ...	4,7	13,7	40,0	12,2	3,4	15,5	5,1	0,5	0,4	1,3	—	2,0	1,2	100,0
2—3 — ...	5,1	8,7	45,2	7,2	5,1	22,3	3,0	0,5	0,8	0,5	—	0,5	1,1	100,0
1—2 — ...	5,5	8,2	45,0	6,2	3,5	23,6	2,8	0,5	1,9	1,2	—	0,6	1,0	100,0
¹ / ₄ —1 — ...	5,6	7,2	35,0	1,0	3,1	41,8	2,7	0,6	1,1	0,5	—	0,5	0,9	100,0
50000—250 000 Kr.	7,4	5,7	20,4	0,3	2,4	60,1	2,1	0,1	0,6	—	—	0,2	0,7	100,0
under 50000 Kr...	11,1	2,3	5,0	0,2	2,1	76,4	0,7	—	1,2	—	—	0,1	0,9	100,0
I alt...	5,3	17,3	31,7	15,3	2,9	10,8	13,3	0,2	0,5	0,4	0,2	0,8	1,3	100,0

vendt Anbringelsen stærkt stigende fra de større til de mindre, og for Laan til Kommuner spiller i alle Aar praktisk taget kun de største Sparekasser en Rolle.

4. Sparekassernes Indtægter og Udgifter.

I omstaaende Tabel 7 er meddelt en Oversigt over samtlige Sparekassers Indtægter og Udgifter i Aarene 1914—28. Fra Aaret 19²³/₂₄ er som Følge af den nye Sparekasselovs Ikrafttræden en ny Regnskabsform indført, hvad der i nogen Grad vanskeliggør Sammenligning.

I de fleste af Aarene har Overførslerne andraget 2 à 3 pCt. og de egentlige Indtægter 96—98 pCt. af Indtægtsidens Poster; en ganske ringe Del af disse — i saa godt som alle Aar mindre end 1 pCt. — var Kursavance. Af de egentlige Indtægter er langt den overvejende Del indvundne Renter, saaledes som det fremgaar af Tallene for de sene-
ste Aar, for hvilke en Deling mellem Renteindtægter og andre Indtægter foreligger. I de sidste Aar har saaledes omtrent 95 pCt. af samtlige Indtægter været Renteindtægter. Oplysninger om, hvilken Del af Renteindtægterne der hidrører fra de forskellige Arter Udlaan, foreligger ikke.

Ogsaa Udgifterne er steget forholdsvis jævnt i de omhandlede Aar, de egentlige Udgifter, som det nedenfor nærmere skal omtales, knapt saa stærkt som Indtægterne, saaledes at Overskudet har været forholdsvis stærkt stigende.

Den væsentligste Udgiftspost er Renter, beregnede Sparerne; denne Post var i Aaret 19¹³/₁₄ 33,6 Mill. Kr., hvorefter den er steget fra Aar til Aar, indtil den i 19²⁷/₂₈ udgjorde 88,0 Mill. Kr., en Stigning siden 1914 paa 162 pCt. Indlaanskapitalen er samtidig kun steget 128 pCt., idet Rentefoden var højere i 19²⁷/₂₈ end før Krigen. Renter til Sparerne udgør, som det vil ses, mere end $\frac{3}{4}$ af samtlige Udgifter; dette gælder, som det fremgaar af nedenstaaende Oversigt, nogenlunde ens for Hovedstad, Provinsbyer og Landdistrikter, ligesom der heller ikke er nogen særlig udpræget Forskel mellem de forskellige Størrelsesgrupper; der er dog snarest en Tendens i Retning af, at Renteudgiften udgør en stigende Del af Udgifterne, jo større Sparekassen er; herfra danner dog Hovedstadens store Sparekasser en Undtagelse, idet en forholdsvis mindre Del af deres Indtægter anvendes til Renter til Sparerne, end Tilfældet er i Provinsbyernes Sparekasser.

Renter beregnede Sparerne i pCt. af samtlige Udgifter 19²⁷/₂₈.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved- staden pCt.	Provins- byerne pCt.	Landdi- strikerne pCt.	Hele Landet pCt.
10 Mill. Kr. og derover.....	71,6	79,7	86,5	76,7
5—10 Mill. Kr.	58,1	77,8	79,3	77,2
3— 5 —	—	74,2	78,0	75,8
2— 3 —	—	74,0	78,8	76,8
1— 2 —	—	75,7	80,2	79,3
¹ / ₄ — 1 —	37,4	53,5	79,2	77,0
50 000—250 000 Kr.....	—	58,0	75,3	65,1
under 50 000 -	—	40,1	73,3	61,5
Tilsammen...	71,2	78,7	79,0	76,0

Til Belysning af Rentefodens forskellige Højde i de forskellige Hovedlandsdele og i Sparekasser af forskellig Størrelse er anført nedenstaaende Oversigt, hvor de til Sparerne beregnede Renter i Regnskabsaaret 19²⁷/₂₈ er sat i Forhold til Sparerens Tilgodehavende d. ³¹/₃ 1928.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved- staden pCt.	Provins- byerne pCt.	Landdi- strikerne pCt.	Hele Landet pCt.
10 Mill. Kr. og derover.....	3,86	4,63	4,62	4,33
5—10 Mill. Kr.	4,01	4,63	4,72	4,62
3— 5 —	—	4,79	4,67	4,74
2— 3 —	—	4,94	4,82	4,87
1— 2 —	—	4,88	5,06	5,02
¹ / ₄ — 1 —	5,07	4,91	4,99	4,99
50 000—250 000 Kr.....	—	4,11	5,05	4,62
under 50 000 -	—	3,81	4,92	4,88
Tilsammen...	3,87	4,65	4,90	4,47

Det vil ses, at Rentefoden er betydelig lavere i Hovedstaden end i Provinsen; dette gælder ogsaa, selv om man sammenligner Hovedstadens Sparekasser, der er de største af samtlige Sparekasser (bortset fra en enkelt: Spare- og Laanekassen for Embeds- og Bestillingsmænd, der er en Institution af ganske speciel Karakter) med de større Sparekasser i Provinsen. Nedenfor skal gøres Rede for den Anvendelse (f. Eks. Henlæggelser til Dækningsfonds), de Sparekasser, der betaler forholdsvis lav Rente, gør af Midlerne. — Om nogen væ-

Tabel 7. Sparekassernes

	1913-14	1914-15	1915-16	1916-17	1917-18
Indtægter					
Overført fra forrige Aar	1000 Kr. 101	1000 Kr. 104	1000 Kr. 123	1000 Kr. 249	1000 Kr. 305
— - Dækningsfonds	1 007	3 380	1 779	1 489	956
Kursavance m. m.	71	6	31	28	127
Drifts- { Indvundne Renter	40 957	41 712	45 887	52 129	59 123
indtægter { Andre Indtægter					
Tilsammen ...	42 136	45 202	47 820	53 895	60 511
Udgifter:					
Renter, beregnede Sparerne	33 633	34 715	37 273	42 076	47 459
Renter til Garanterne	110	121	123	143	127
Lønninger	2 241	2 335	2 529	2 719	3 011
Tantieme	133	131	136	140	177
Pensioner og Pensionsfond ..	112	120	146	266	351
Husleje og andre Driftsudgifter	893	945	1 096	1 223	1 521
Afskrivninger paa Ejendom og Inventar ...	113	64	78	150	99
Forskelligt	564	542	395	335	266
Kurstab	950	3 003	1 765	1 256	908
Kapitaltab					
Almennyttige og velgørende Formaal	262	242	281	294	313
Dækningsfondene	2 603	2 504	3 678	4 782	5 522
Til Raadighed i øvrigt	522	480	320	511	757
Kursvinding overført til Dækningsfonds ...	—	—	—	—	—
Tilsammen ...	42 136	45 202	47 820	53 895	60 511
Indtægter:					
Overført fra forrige Aar	pCt. 0,3	pCt. 0,2	pCt. 0,2	pCt. 0,5	pCt. 0,5
— - Dækningsfonds	2,3	7,5	3,7	2,8	1,6
Kursavance m. m.	0,2	—	0,1	—	0,2
Drifts- { Indvundne Renter	97,2	92,3	96,0	96,7	97,7
indtægter { Andre Indtægter					
Tilsammen ...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Udgifter:					
Renter beregnede Sparerne	79,9	76,8	77,9	78,1	78,4
Renter til Garanterne	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2
Lønninger	5,3	5,2	5,3	5,0	5,0
Tantieme	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3
Pensioner og Pensionsfond	0,3	0,3	0,3	0,5	0,6
Husleje og andre Driftsudgifter	2,1	2,1	2,3	2,3	2,5
Afskrivninger paa Ejendom og Inventar ...	0,3	0,1	0,2	0,3	0,2
Forskelligt	1,3	1,2	0,8	0,6	0,4
Kurstab	2,2	6,6	3,7	2,3	1,5
Kapitaltab					
Almennyttige og velgørende Formaal	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5
Dækningsfondene	6,2	5,5	7,7	8,9	9,1
Til Raadighed i øvrigt	1,2	1,1	0,7	1,0	1,3
Kursvinding overført til Dækningsfonds ...	—	—	—	—	—
Tilsammen ...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 8. Nettooverskudet i Sparekasserne.

	1913 —14	1914 —15	1915 —16	1916 —17	1917 —18	1918 —19	1919 —20	1920 —21
Almennyttige og velgørende Formaal 1000 Kr. Henlagt til Dækn.fonds m. v. (derunder Kursvinding overf. til Kursregul.fond) 1000 Kr..	262	242	281	294	313	408	366	303
Tilsammen 1000 Kr..	3125	2984	3998	5293	6279	7778	7613	9422
Fragaar:								
Overf. fra Dækn.fonds og forr. Aar 1000 Kr..	1108	3484	1902	1738	1261	1167	5349	2425
Netto-overskud { 1000 Kr. ... i pCt. af Driftsindtægter ...	2279	÷ 258	2377	3849	5331	7019	2630	7300
Kurstab, Kapitaltab m.v. 1000 Kr.	5,6	÷ 0,6	5,2	7,3	9,0	10,3	3,5	8,5
	950	3003	1765	1256	908	761	4605	2140
	1921 —22	1922 —23	1923 —24	1924 —25	1925 —26	1926 —27	1927 —28	
Almennyttige og velgørende Formaal 1000 Kr. Henlagt til Dækn.fonds m. v. (derunder Kursvinding overf. til Kursregul.fond) 1000 Kr..	336	243	457	478	727	582	795	
Tilsammen 1000 Kr..	10929	12369	10744	9885	13016	13716	14951	
Fragaar:								
Overf. fra Dækn.fonds og forr. Aar 1000 Kr..	1314	1657	7741	6204	1001	1093	166	
Netto-overskud { 1000 Kr. ... i pCt. af Driftsindtægter ...	9951	10955	3460	4159	12742	13205	15580	
Kurstab, Kapitaltab m.v. 1000 Kr.	11,2	12,0	3,5	3,9	10,8	11,9	13,9	
	1222	1668	9984	7484	1014	159	30	

sentlig Forskel i Rentefoden mellem større og mindre Sparekasser kan man næppe tale; Bevægelsen i Tallene i foranstaaende Oversigt er noget ujævn, fordi Antallet af Sparekasser i enkelte Grupper er

meget lille, hvorved Resultaterne bliver usikre; men undersøger man de Grupper, i hvilke der findes flest Sparekasser, vil man snarest finde den højeste Rente i de smaa Sparekasser.

Sparekassernes Administrationsudgifter, Lønninger, Tantieme, Pensioner, Husleje m. v. udgør i alt 8—9 pCt. af Sparekassernes samlede Udgifter. Disse Udgifter er steget noget i Løbet af de omhandlede Aar; dels er Lønningerne formodentlig steget i disse Aar, dels bevirker Sparekassernes Vækst, at færre Sparekasser kan hjælpe sig med helt eller delvis frivillig Arbejdskraft.

Af egentlige Driftsudgifter skal endnu nævnes Afskrivningerne paa Ejendomme og Inventar; de omfatter forholdsvis smaa Beløb, varierende i Aarene 1914—28 mellem 50 000 Kr. og 492 000 Kr. eller mellem 0,1 og 0,4 pCt. af samtlige Udgifter. Afskrivningerne udgjorde i 19²⁷/₂₈ for samtlige Sparekasser 2,80 pCt. af den af Sparekasserne bogførte Værdi af faste Ejendomme og Inventar ved Udgangen af Regnskabsaaret, for Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne henholdsvis 2,03, 2,37 og 3,11 pCt.

Posten Kurstab, Kapitaltab m. v. har i de omhandlede Aar varieret ret betydeligt. For den overvejende Del af Postens Vedkommende, nemlig Kurstabet, er Størrelsen navnlig bestemt af Bevægelserne i Obligationskurserne. I 1914—15, da Diskontoforhøjelsen paa Grund af Krigens Udbrud medførte en Nedgang i Obligationskurserne, steg denne Post fra 950 000 Kr. i 19¹³/₁₄ til 3 Mill. Kr. eller 6,6 pCt. af Udgifterne i 19¹⁴/₁₅. I de nærmest følgende Aar, hvor Kurserne dels steg og derefter laa ret faste i 2—3 Aar, var Posten atter mindre, 1—2 pCt. af Udgifterne. I 1919—21, hvor den stærke Diskontoforhøjelse, som var Begyndelsen til Kreditbegrænsningspolitikken, virkede paa Obligationskurserne, var Kurstabet atter stort, det samme var Tilfældet i 1923—25. I de seneste Aar har Kurstabet som Følge af de nogenlunde fastliggende Kurser været ret ubetydeligt.

Sparekassernes Overskud anvendes i Henhold til Sparekasselovens Bestemmelser dels til Henlæggelser til Dækningsfonds, dels til almenyttige og velgørende Formaal, Størstedelen dog til Dæk-

ningsfonds, idet Sparekasseloven som nævnt bestemmer, at der af Overskudet højst kan anvendes 10 pCt. til almennyttige og velgørende Formaal, med mindre Reservefonden udgør mindst 15 pCt. af Sparernes Indestaaende.

I foranstaaende Oversigt Tabel 8 er for samtlige Aar opført de Beløb, der er henlagt til Dækningsfonds eller anvendt til almennyttige eller velgørende Formaal; heri er fradraget de Beløb, der er tilført Indtægterne som Overførsel fra foregaaende Regnskabsaar eller fra Dækningsfonds. De derved fremkomne Beløb angiver Nettooverskudet i Sparekasserne. Det vil ses, at Overskudet beregnet paa denne Maade har været ret varierende, et enkelt Aar har der endog været Underskud.

Som det fremgaar af Oversigten, er Henlæggelserne til Dækningsfonds og til almennyttige og velgørende Formaal ikke særlig stærkt formindsket i de Aar, der har ringe Overskud. Naar dette er Tilfældet, skyldes det, at Posten: Overførsler fra Dækningsfonds for en væsentlig Del omfatter Overførsel fra Kursreguleringsfonds; i Aar med forholdsvis store Kurstab og som Følge heraf et lille Overskud, vil nemlig dette Tab i Almindelighed saa vidt muligt blive dækket af de specielle Kursreguleringsfonds. Dels vil derfor i Regnskabsaar, hvor der er saadanne Kurstab paa Obligationer, de Sparekasser, der har en lille Obligationsbeholdning, ikke blive ramt af Kurstabet, dels vil det ofte i de Sparekasser, der har Kurstab, være saaledes, at der, samtidig med at der overføres et Beløb svarende til Kurstabet fra Kursreguleringsfonden, foretages forholdsvis normale Henlæggelser til Reservefondene. Til Sammenligning er derfor i Tabel 8, nederste Linie meddelt Kurstab, Kapitaltab m. v.

Henlæggelserne til Dækningsfondene steg i Aarene 19¹³/₁₄ til 19²²/₂₃ fra ca. 3 Mill. Kr. til 11—12 Mill. Kr. eller fra ca. 6 pCt. til ca. 12 pCt. af samtlige Udgifter; de følgende Aars Henlæggelser har andraget omtrent samme Beløb eller ca. 11 pCt. af Udgifterne. Bidragene til almennyttige og velgørende Formaal har ogsaa kun varieret lidt. De udgjorde i Aarene 19¹³/₁₄—19²³/₂₄ stadig 250—400 000 Kr.;

i de første af disse Aar indtil 8 pCt. af samtlige Henlæggelser, i de sidste af Aarene kun 2 à 3 pCt. Overførslerne fra Dækningsfonds m. v., der som nævnt hænger nøje sammen med Størrelsen af de i det paa-gældende Aar stedfundne Kurstab, Kapitaltab m. v., var i 19¹³/₁₄ ca. 1 Mill. Kr. (Kurs- og Kapitaltab knap 1 Mill. Kr.), i 19¹⁴/₁₅ ca. 3¹/₂ Mill. Kr. (Kurstab m. v. ca. 3 Mill. Kr.); 19¹⁴/₁₅ viste da ogsaa Under-skud for Sparekasserne under eet. De følgende Aar var Overførslerne 1—2 Mill. Kr. (Tab 0,8—1,3 Mill. Kr.), indtil 19¹⁹/₂₀ med 5,3 Mill. Kr. (Tab 4,6 Mill. Kr.); hertil svarede et Nettooverskud der i 19¹⁴/₁₅—19¹⁸/₁₉ var steget til ca. 7 Mill. Kr., men i 19¹⁹/₂₀ kun var 2,6 Mill. Kr. I 19²⁰/₂₁—19²²/₂₃ var Nettooverskudet atter større, 7—11 Mill. Kr. (Overførsler og Tab henholdsvis 1—2 og ca. 1 Mill. Kr.), men i 19²³/₂₄ og 19²⁴/₂₅, hvor Deflationen medførte en Del Tab, der nødvendiggjorde store Overførsler, var Overskudet atter ringe, 3—4 Mill. Kr., og endelig har i 19²⁵/₂₆—19²⁷/₂₈ Overførslerne (ligesom Kurstabene) været minimale og Nettooverskudet som Følge deraf stort. I Tabellen er endvidere Nettooverskudet sat i Forhold til Driftsindtægterne; det har udgjort fra ca. 3¹/₂ pCt. indtil 10—14 pCt. af Indtægterne.

Endelig er for Aaret 19²⁷/₂₈ nedenstaaende foretaget en Fordeling af Nettooverskudet efter Sparekassernes Størrelse og Beliggenhed; Nettooverskudet er sat i Forhold til Driftsindtægterne.

Nettooverskud i pCt. af Driftsindtægter.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved- staden pCt.	Provins- byerne pCt.	Landdi- strikkerne pCt.	Hele Landet pCt.
10 Mill. Kr. og derover.....	18,8	12,5	7,6	14,8
5—10 Mill. Kr.	29,5	11,2	13,0	12,1
3—5 —	—	9,9	12,9	11,2
2—3 —	—	13,7	13,0	13,2
1—2 —	—	9,3	11,1	10,7
¹ / ₄ —1 —	18,4	10,1	11,9	11,9
50 000—250 000 Kr.....	—	13,0	12,8	12,8
under 50 000 —	—	29,6	10,7	11,6
Tilsammen...	19,0	12,0	12,0	13,9

Det vil ses, at Overskudet er betydelig større i Hovedstaden end i Provinsen, nemlig ca. 19 pCt. mod ca. 12 pCt., jfr. at Hovedstadens

Sparekasser udbetalte forholdsvis lave Renter og derfor kan foretage store Henlæggelser. I nedenstaaende Tabel er meddelt en Oversigt over Henlæggelserne til Dækningsfondene i pCt. af Driftsindtægterne for Sparekasserne i de forskellige Landsdele og Størrelsesgrupper.

Henlæggelse til Dækningsfondene i pCt. af
Driftsindtægterne.

Sparekasser med Indlaanskapital	Hoved-	Provins-	Landdi-	Hele
	staden	byerne	strikterne	Landet
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt
10 Mill. Kr. og derover.....	18,2	9,2	7,4	12,6
5—10 Mill. Kr.	18,7	7,9	11,5	8,8
3— 5 —	—	8,1	9,1	8,5
2— 3 —	—	10,6	10,6	10,6
1— 2 —	—	7,1	8,7	8,4
1/4— 1 —	15,5	8,3	9,5	9,5
50 000—250 000 Kr.....	—	13,0	10,5	10,6
under 50 000 -	—	12,0	10,3	10,4
Tilsammen...	18,2	8,9	9,6	11,5

Det vil ses, at Hovedstadens store Sparekasser henlægger dobbelt saa stor en Del af deres Indtægter til Dækningsfondene som Provinsens Sparekasser. Derimod synes det ikke i Provinsen at være saaledes, at de store Sparekassers Henlæggelser er større end de mindres. Af Provinsens Sparekasser har Landsparekasserne forholdsvis stort Overskud, saaledes som det fremgaar af Gennemsnittet for Sparekasser af samtlige Størrelsesgrupper. Provinsbyerne har Størstedelen af sine Sparekasser i Grupperne med mindst 3 Mill. Kr. Indlaanskapital, og disse har en betydelig mindre Overskudsprocent end Landdistrikternes Sparekasser i Grupperne 50 000 Kr. — 2 Mill. Kr., de mest betydende Grupper inden for Landsparekasserne.